

غبار معاصر بر چهره رهبر مظلوم مقتدر

محمدجواد آذریان
مدیر مسئول

رهبر شهید انقلاب، حضرت آیت‌الله امام سیدعلی خامنه‌ای، تعبیری در سبب امیر المؤمنین (ع) دارند و آن «مظلوم مقتدر» است؛ دو مفهوم که در ظاهر با یکدیگر تناقض و تعارض دارند، اما در شخصیت وجودی امیر المؤمنین (ع) یکجا جمع شده‌اند. ایشان در عین اقتدار، مظلوم بودند و این تعبیر را در مورد جمهوری اسلامی نیز به کار می‌برند: «نظام جمهوری اسلامی با حملات گوناگون سیاسی، اقتصادی، نظامی، امنیتی از بین نمی‌رود بلکه روز به روز هم قوی‌تر می‌شود؛ تا امروز که نظام جمهوری اسلامی نظامی است به معنای واقعی کلمه مقتدر البته نظام اسلامی، هم مقتدر است، هم مظلوم است. این اقتدار نظام، منافاتی ندارد با مظلومیت؛ مثل امیر المؤمنین: حاکم مقتدر نظام اسلامی در زمان خود، اما در عین حال مظلوم‌ترین مظلومان؛ نظام جمهوری اسلامی هم همین جور است.»

نگارنده معتقد است که شخصیت خود امام‌مجاهد شهید آیت‌الله سیدعلی خامنه‌ای نیز «مظلوم مقتدر» بود. ایشان با آنکه شخص اول حکومت و قریب به ۳۷ سال در مسند رهبری بودند، ذره‌ای برای مطرح کردن و برجسته‌سازی خود تلاش نکردند. در عوض، تمام همت و جهادشان مصروف برجسته‌سازی خط اصیل اسلام ناب محمدی (ص) شد.

نشانه‌اش این است که از همان آغاز به دست گرفتن رهبری، تعبیر «امام» را برای خود به کار نبردند و به احترام امام خمینی (ره) اجازه ندادند این لفظ برای ایشان به کار رود. همچنین تا زمانی که مراجع بزرگ تقلید سسال‌های نخست رهبری‌شان در قید حیات بودند، از چاپ رساله عملیه (توضیح المسائل) خودداری کردند و صرفاً برای مقلدان خارج از کشور که با شرایط مستعدته متفاوتی روبه‌رو بودند، به استفتائات پاسخ می‌دادند. منصوبان امام (ره) و کسانی را که از ایشان حکم داشتند نیز تا پایان دوره مسئولیت‌شان و گاه تا پایان عمر، بر سر کار نگاه داشتند.

با آنکه اختیار ولایت مطلقه فقیه را مبتنی بر قانون اساسی در اختیار داشتند، به ساز و کارهای قانونی و مردم‌سالارانه توجه کامل نشان می‌دادند و از نهادهای مشورتی، مانند مجمع تشخیص مصلحت نظام، حداکثر بهره‌ر می‌بردند. ترکیب مجمع را کاملاً متنوع از سلاقی مختلف سیاسی و فکری داخل نظام قرار دادند، به گونه‌ای که به هیچ‌یک از گرایش‌ها و دسته‌های سیاسی خاص تعلق نداشته باشد. در چند مقطع مهم و حساس سیاسی از رأی مردم پاسداری کردند و اتفاقاً نتیجه‌ای از رأی مردم کسانی بودند که نتوانستند روابط خوبی با رهبر انقلاب شکل دهند.

در تعامل با دولت‌های ناز فاع از گرایش سیاسی آنان و نوع نگاه‌شان به رهبری و ولایت فقیه، حداکثر تعامل مثبت را داشتند و از آنان حمایت می‌کردند. جالب آنکه غالب موارد صدور حکم حکومتی از سوی ایشان، برای رفع نیازمندی‌های اجرایی دولت‌ها بود، نظیر برداشته‌هایی که از صندوق توسعه ملی صورت می‌گرفت. ایشان در سایر مصادیق تنها در مواردی که خطرات بزرگی اصل انقلاب اسلامی را تهدید می‌کرد، از ابزار حکم حکومتی استفاده کردند.

با وجود آنکه در ماجرای برجام به آمریکا خوش‌بین نبودند، به پیشنهاد دولت وقت به این فرایند احترام گذاشتند و اجازه دادند آن تجربه به شکل بگیرد. حتی در برابر ناتوانی تیم مذاکره‌کننده وقت در رعایت همه خطوط قرمز تعیین شده نیز شخصاً انعطاف نشان دادند. ایشان از اقتدار قانونی کافی برای تصمیمات یک‌طرفه برخوردار بودند، اما همواره به ساختار خبری و کارشناسی کشور عنایت داشتند. اینها همه در حالی بود که در تبلیغات منفی جریان ضدانقلاب، به دیکتاتوری و استبداد رأی متهم می‌شدند.

در سال‌های نخست دوره ولایت ایشان، غربی‌ها که تجربه برجسته شدن امام راحل عظیم‌الشان را داشتند، سعی کردند با بایکوت رسانه‌ای مانع از شنیده شدن پیام و دیده شدن شخصیت ایشان در جهان بشوند. اما عملاً پس از چند دهه، آن‌گاه که قدرت جمهوری اسلامی از تراز منطقه‌ای نیز فراتر رفت، ناچار به اعتراف به قدرت ایران و البته شخصیت قدرتمند رهبری آن شدند و به تخریب گسترده شخصیت ایشان در سطح ملی و بین‌المللی روی آوردند. با این همه، دغدغه ایشان صرفاً تحقق آرمان‌های اصیل انقلاب اسلامی و قدرتمندتر شدن ایران بود، نه پاسخ به توهین‌ها و جسارت‌هایی که به شخص ایشان می‌شد. از موضع تواضع در مورد شخص خود و دیدگاه‌های خود، و از موضع قدرت در مورد انقلاب اسلامی، دیدگاه‌ها و مواضع آن، و قدرت ایران وارد می‌شدند. به راستی که تعبیر «مظلوم مقتدر» شایسته ایشان است.

بسیاری از منتقدان ایشان پس از شهادت خویش به شخصیت او پی بردند و تشییع فراتر از تصور و بی‌سابقه‌اش نشان داد که پس از عروج تا چه حد دل‌ها متوجه شخصیت او شده است. خضوع عارفانه ایشان نگذاشت که ما شخصیت‌شان را چنان که باید بشناسیم و به نظر می‌رسد آیندگان، با مرور تاریخ ایران و با کنار رفتن غبارهای «محدودیت معاصر»، شخصیت ایشان را بیشتر خواهند شناخت.

قرار در بارگاه فیض رضا

آقای شهید خودش از غربت سخن گفت و سرود. حالا او از غربت به در آمده است و در «بارگاه فیض رضا» قرار یافته است. گفته می‌شود در مجموع شهرهای تهران، قم، نجف، کربلا و مشهد ۴۳ میلیون زائر و تشییع‌کننده به تنایب امام شهید خودشان را همراهی کردند تا بگویند هرگز غریب نبود و غریب نمی‌گذاریم. میلیون‌ها مسلمان دیگر نیز در سراسر جهان با قلب‌ها و اشک‌های‌شان او را همراهی کردند. حالا قرار ما نیز همانجاست، همان کوی و بام رضا. دیری است ز آشیانه جدا مانده‌ای «امین» / غربت بس است رو سوی آن کوی و بام کن / دانم که مستمند و تهیدست و بی کسی / از بارگاه فیض رضا توشه وام کن / و آنجا که آمد و شد خیل ملائک است / کنجی گزین و تا به قیامت مقام کن | صفحه ۳

▶ پایان سفر، گرفتن غبار غربت از مسافر بود. امام شهید در دامان امام غریب، از غربت در آمد

«عبور صفر» از کریدور آمریکایی هرمز

سه روز درگیری میان ایران و آمریکا از شامگاه پنج‌شنبه به طور موقت کمتر شد و گزارش‌های غیررسمی از تلاش‌های دیپلماتیک میانجی‌ها برای کاهش تنش‌ها خبر می‌دهد. نتیجه این تنش سه‌روزه، کاهش ملموس عبور نفتکش‌ها از تنگه هرمز است، به طوری که داده‌های دریایی شرکت کپلر نشان می‌دهد که تعداد عبورهای تأیید شده کشتی‌ها در یک روز به ۲۲ مورد، یعنی حدود یک‌ششم تا یک‌هفتم شرایط طبیعی قبل از جنگ رسیده است. در این بین، عبور و مرور نفتکش‌ها از کریدور جنوبی عمان که آمریکا با حمایت نظامی به دنبال جایگزین کردن آن با کریدور سمت ایران است، به رقم تقریباً صفر رسیده است | صفحه ۱۵

تشییع تاریخی اعلامیه خونخواهی

تشییع تاریخی و کم‌نظیر «آقای شهید ایران»، حضرت آیت‌الله العظمی امام خامنه‌ای، فقط آیینی برای وداع با یک ولی فقیه، شخصیت بزرگ دینی و رهبر سیاسی نبود، بلکه به صحنه‌ای برای اعلام یک مطالبه ملی و اسلامی تبدیل شده؛ مطالبه‌ای که در آن میلیون‌ها نفر خواستار پیگیری جنایت ترور و مجازات آمران، عاملان و حامیان آن شدند. از همین رو بود که فرامندی کل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی با تأکید بر اینکه خونخواهی شهدا مطالبه‌ای قطعی و فراموش‌نشده خواهد بود، تصریح کرد این مطالبه تا تحقق کامل عدالت و پاسخ درخور به جنایتکاران، به‌ویژه از تش تروریستی امریکازا، حافظه تاریخی ملت ایران و جبهه مقاومت زنده نخواهد شد | صفحه ۲

یادداشت سیاسی

داود عامری

چشم‌جهانیان به عزت آقای شهید و ملت ایران

حماسه بدرقه رهبر شهید نشان داد که سرمایه فرهنگی و معنوی ایران همچنان یکی از مهم‌ترین مؤلفه‌های قدرت این سرزمین است؛ سرمایه‌ای که می‌تواند در شکل‌گیری نظم‌های نوظهور جهانی نقشی تعیین‌کننده ایفا کند | صفحه ۵

یادداشت سیاسی

حمیدرضا شاهنظری

مبارزه با استکبار تالظه آخر

حضور میلیونی مردم، نفوذ فرامرزی در عراق و پیروزی در جنگ روایت‌ها، سه ضلع مثلثی هستند که قدرت نرم جمهوری اسلامی را در تراز جدیدی تعریف می‌کنند. این تشییع، روایتی نو از ایران در ذهن جهانیان رقم زده است | صفحه ۲